

14/54

3 egz.

Wystawa

10 LAT
WOLNEJ
BUŁGARII

10 LAT WOLNEJ BULGARII

WYDAWCA: WYDZIAŁ WYDAWNICZY

KOMITET WSPÓLPRACY KULTURALNEJ Z ZAGRANICĄ

W Y S T A W A
10 LAT
W O L N E J
B U Ł G A R I I

W R Z E S I Ą
1 9 5 4

CENTRALNE BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

WYDAWNICTWO »SZTUKA« WARSZAWA 1954

W tym roku Bułgarska Republika Ludowa obchodzi 9 września dziesiątą rocznicę swego istnienia. Dziesięć lat temu lud bułgarski po raz pierwszy w swych dziejach skupiony wokół „Ojczyzny Front“, kierowany przez Bułgarską Partię Komunistyczną obalił faszystowską dyktaturę zdobywając upragnioną wolność, o którą walczyło wiele pokoleń bułgarskich rewolucjonistów. Stało się to przede wszystkim dlatego, że Armia Radziecka rozgromiła hitlerowskie dywizje, stwarzając warunki dla powstania władzy ludowej.

W życiu narodu bułgarskiego rozpoczęła się nowa epoka. A dzień 9 września — rocznica wyzwolenia narodowego — stał się największym świętem, co roku witanym przez masy pracujące Bułgarii nowymi osiągnięciami. W ciągu tego krótkiego czasu z kraju zacofanego, opóźnionego o dziesiątki lat, z kraju na pół kolonialnego, niemilosiernie wyzyskiwanego przez kapitalistów własnych i obcych, Bułgarska Republika Ludowa stała się państwem o zdrowej strukturze ekonomicznej — państwem przemysłowo-rolniczym, którego życie kroczy siedmiomilowymi krokami. Rząd ludowy i Bułgarska Partia Komunistyczna potrafiły w ciągu tego czasu rozwi-

nać twórczą inicjatywę mas, odkrywając niewyczerpane źródło energii i siły narodu.

Najlepiej świadczą o tym cyfry. Jeśli przyjmiemy globalną wartość produkcji przemysłowej z roku 1939 za 100%, to już w roku 1953 wynosi ona 476,5%. W ciągu tych lat wybudowano i oddano do produkcji kilkadziesiąt wielkich zakładów przemysłowych, w większości wypadków uruchamiając nowe gałęzie produkcji, dotychczas nie znane w kraju. W najbardziej zaniedbanych okęgach wyrosły całe zagłębia przemysłowe zatrudniające dziesiątki tysięcy robotników. Zbudowano wiele nowych tuneli, linii kolejowych i dróg, by zapewnić doskonałą komunikację między poszczególnymi zagłębiami przemysłowymi. Niektóre z nich stały się słynne na cały kraj. Na przykład Kombinat Chemiczny im. Stalina w Dymitrowgradzie, zbudowany przez młodzież bułgarską. Wiarą we własne siły napędzają również takie potężne elektrownie, jak „Asenica“, „Widima“, „Tyża“ czy zakłady maszyn budowlanych „Czerwona Gwiazda“. Produkcja energii elektrycznej wzrosła dziesięciokrotnie w stosunku do 1939 roku. Potężne zapory wodne i nowo-zbudowane elektrownie w Rodopach, jak „Batag-Dobrasztica“, „Kokaliane“ i „Pasereł“ na rzece Iskier w Bałkanach zasilają energią elektryczną nowe zakłady przemysłowe. Ponad dwa tysiące linii wysokiego napięcia już dziś zmienia krajobraz kraju, który realizuje zwycięsko drugą swą pięciolatkę. Po jej ukończeniu Bułgaria będzie wydobywać sześć razy więcej węgla niż przed wojną. Powstało bowiem wiele nowoczesnych kopalni węgla, rud i innych bogactw naturalnych. Buduje się wielkie zakłady metalurgiczne im. Lenina, które już niedługo dadzą przemysłowi bułgarskiemu sto tysięcy ton surówki, dwieście

tysiący ton stali i sto osiemdziesiąt tysięcy ton metali walcowanych, co pozwoli na szybsze tempo rozbudowy przemysłu maszynowego, który przy końcu drugiej pięciolatki wzrośnie czterdziestokrotnie. Za tymi cyframi kryje się nie tylko tysiące maszyn wyprodukowanych w kraju, cyfry te mówią również o ludziach, o ich niezłomnej woli, o tym, że chłopci — dotychczas wegetujący w przeludnionych wsiach — otrzymali zawód i pracę. Ludzie w miastach otrzymali ponad trzy miliardy pięćset milionów m² powierzchni mieszkalnej w nowoczesnych osiedlach, dwa miliony czterysta tysięcy m² zbudowano dla wsi.

W ślad za rozwojem przemysłu postępuje olbrzymi rozwój rolnictwa w Bułgarii. Już w chwili obecnej sektor uspołeczniony wsi bułgarskiej produkuje dwie trzecie całej produkcji towarowej, obejmuje 60% areалу uprawnej ziemi w kraju. Zrzesza ponad 52,3% chłopów w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych. Szybki rozwój sił wytwórczych, wzrost produkcji przemysłowej i rolnej stwarza warunki dla zaspokojenia wzrastających potrzeb materialnych i kulturalnych mas pracujących Bułgarii. Wraz ze wzrostem ilości artykułów pierwszej potrzeby oraz artykułów masowego użytku wzrasta zdolność nabywczą mas pracujących. Średnie zarobki robotników zwiększyły się w okresie dziesięciolecia o 38%, zaś zarobki chłopów pracujących indywidualnie i członków spółdzielni produkcyjnych zwiększyły się kilkakrotnie. Jednym z najbardziej widocznych wskaźników tego wzrostu są przeprowadzone przez władzę ludową obniżki cen na artykuły pierwszej potrzeby. Po czwartej kolejnej obniżce cen masy pracujące powiększyły swój stan posiadania o 3 863 200 000 lewa w stosunku rocznym. Mogło to na-

stąpić wyłącznie na skutek wielkich osiągnięć produkcyjnych przemysłu i rolnictwa. Nie do pomyślenia byłyby takie osiągnięcia bez wzrostu świadomości politycznej, bez umacniającego się z każdym dniem sojuszu robotniczo - chłopskiego, bez wzrostu patriotycznych uczuć obywatelskich, bez polityczno - moralnej jedności ludu bułgarskiego, który staje się świadomym swej walki.

W ciągu dziesięciolecia partia wychowała ofiarne kadry organizatorów tych zwycięstw, nowych inżynierów, agronomów — mistrzów uprawy i hodowli. Wielu z nich otrzymało za swoją pracę najwyższe odznaczenia państwowe. Dwadzieścia wyższych zakładów naukowych, nie licząc średnich szkół zawodowych i techników, szkoli dziesiątki tysięcy nowych fachowców, specjalistów wielu gałęzi przemysłu i rolnictwa.

Wielką zdobyczą mas pracujących Bułgarii stała się bezpłatna pomoc lekarska, która swoim zasięgiem objęła całą ludność. Na cele opieki społecznej władza ludowa wydatkuje ogromne sumy, wydatki w tej dziedzinie wzrosły sześciokrotnie w stosunku do lat przedwojennych. Przecież w chwili objęcia rządów przez władzę ludową nie istniała na wsi ani jedna lecznica państwowa. Obecnie wybudowano i oddano wsi do użytku 190 nowoczesnych zakładów leczniczych, wyposażonych w odpowiednią aparaturę i pomoc lekarską. Podobnie rozbudowuje się sieć klinik położniczych. Przed wojną w całej Bułgarii istniała tylko jedna, a dziś istnieje 658 domów porodowych, nie licząc oddziałów położniczych przy innych klinikach. Spowodowało to znaczne zmniejszenie się śmiertelności niemowląt i położnic.

Ogromne zmiany nastąpiły również w dziedzinie oświaty i kultury. Ruch amatorski osiągnął niespotykany rozkwit,

ponad 300 tysięcy ludzi miast i wsi bierze stały udział w zespołach amatorskich, osiągając duże sukcesy artystyczne. Sieć bibliotek wiejskich wzrosła kilkakrotnie. Książka w chacie wiejskiej nie jest już rzadkością, co jest też sukcesem współczesnej literatury bułgarskiej. Takie pozycje, jak *Tytoń* D. Dimowa,, powieści D. Talewa *Żelazny świecznik* i *Dzień świętej Ilji*, powieści G. Karasławowa, poezja E. Bagriany i Ch. Radewskiego, M. Isajewa i innych przyczyniły się niewątpliwie do wzrostu siły oddziaływania artystycznego i politycznego literatury współczesnej. Dziś książka bułgarska wyszła poza granice ojczystego kraju, zdobywając sobie nowych czytelników. Władza ludowa stworzyła również przemysł filmowy. W 1950 roku ukazał się na ekranach pierwszy fabularny film bułgarski *Kalin Orełyt*. Była to pierwsza próba kinematografii bułgarskiej. Dziś kinematografia bułgarska ma już kilka wybitnych pozycji, cieszących się dużym uznaniem w kraju i za granicą.

Dziesięć lat — jakże niewiele — a jednocześnie to cała epoka. Dziś Bułgarska Republika Ludowa — to kraj rozwinięty pod względem przemysłowym i rolniczym, kraj, który z każdym rokiem idzie milowymi krokami naprzód, coraz bardziej wzbogacając naród w dobra materialne i kulturalne.

Dziesięć lat, to doprawdy niewiele czasu, aby przebyć drogę dziesięcioleci. Aby z dorobkiem spotykać socjalistyczne jutro.

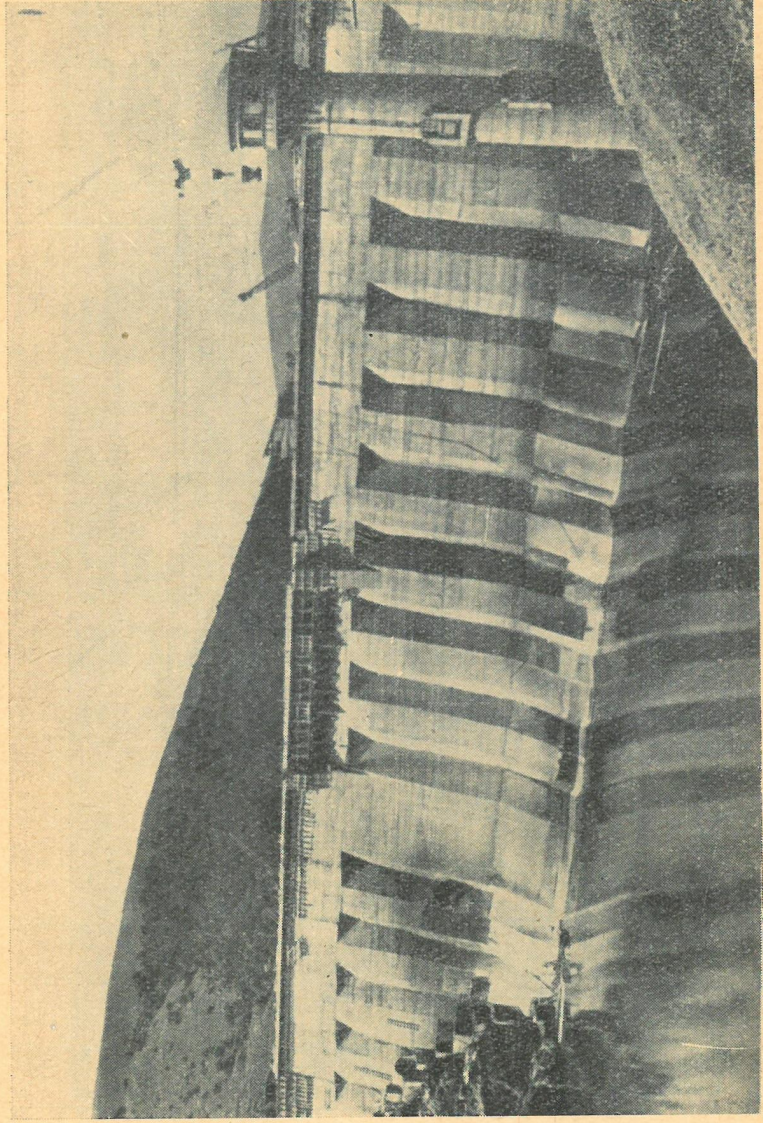
JERZY LAU

UKŁAD WYSTAWY

WALKA NARODU BULGARSKIEGO W LATACH 1941 — 1944
ARMIA RADZIECKA — WYZWOLICIELKA
LUDOWE POWSTANIE ZBROJNE — 9 WRZEŚNIA
UDZIAŁ NARODU BULGARSKIEGO W WOJNIE OJCZYZNIANEJ
POWSTANIE LUDOWE 9 WRZEŚNIA UTOROWAŁO DROGĘ
DLA BUDOWY SOCJALIZMU W L. R. BULGARII
PRZYJAŻŃ BULGARSKO - RADZIECKA
O POKÓJ I PRZYJAŻŃ MIĘDZY NARODAMI
PRZEMYSŁ CIĘŻKI
ELEKTRYFIKACJA
PRZEMYSŁ LEKKI
PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY
DYMITROWGRAD
ROSNAŃ NOWI LUDZIE W PRZEMYSŁE
ROLNICTWO
SPÓŁDZIELNIE PRODUKCYJNE NA WSI
OŚRODKI MASZYNOWO-TRAKTOROWE
PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE
UPRAWA ROŚLIN
ROSNAŃ NOWI LUDZIE NA WSI
TRANSPORT I ŚRODKI KOMUNIKACYJNE
NASZ HANDEL ZAGRANICZNY
PODNOŚ SIĘ STOPA ŻYCIOWA MAS PRACUJĄCYCH
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
OCHRONA ZDROWIA
WCZASY PRACOWNICZE
PRZEOBRAZA SIĘ NASZA WIEŚ
OPIEKA NAD DZIECKIEM
NAUKA
SZKOLNICTWO WYŻSZE
SZKOŁY OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
SZKOŁY TECHNICZNE
SZKOŁY REZERW PRACY

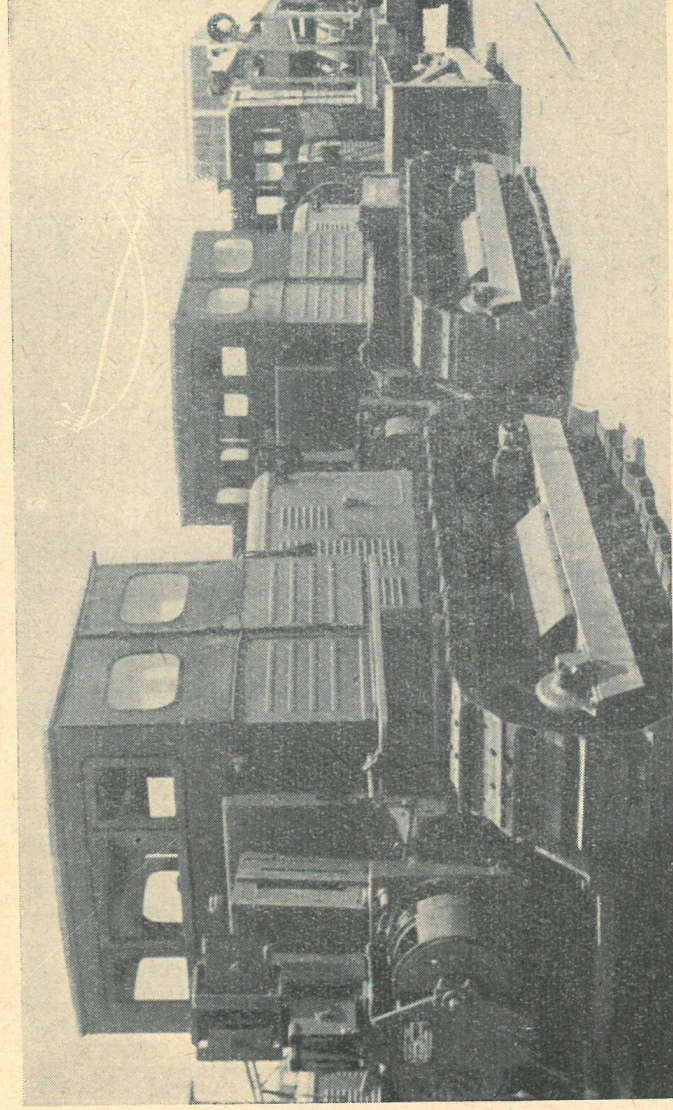
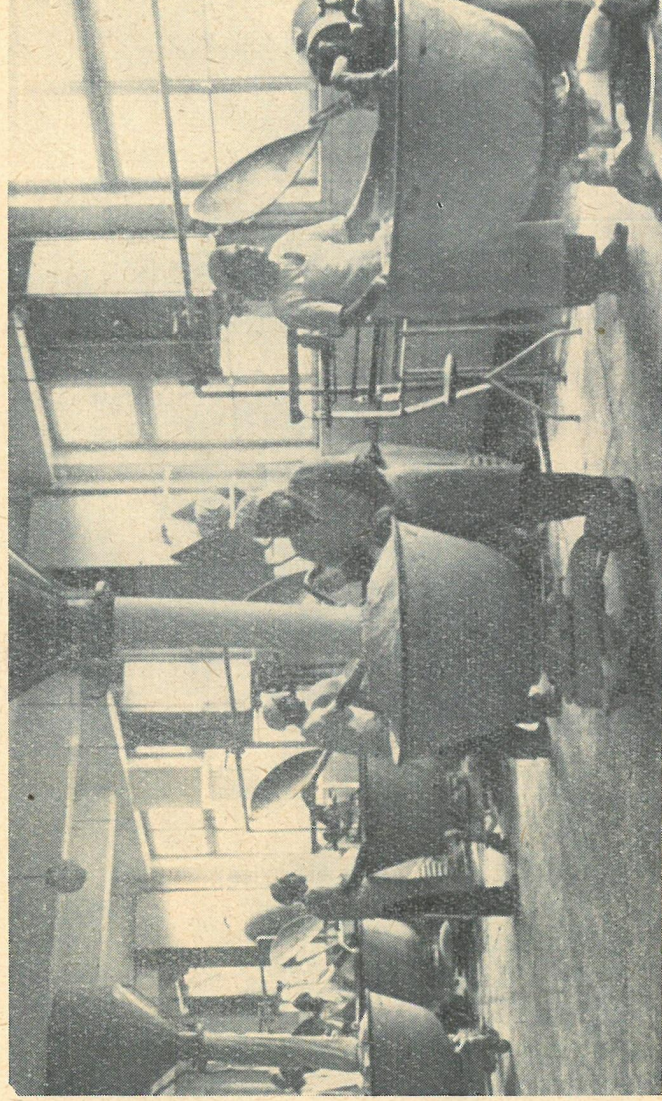
LITERATURA
SZTUKA
TEATR
OPERA
MUZYKA
SZTUKA FILMOWA
WYMIANA KULTURALNA Z KRAJAMI
DEMOKRACJI LUDOWEJ (POLSKA)
PRASA
ARTYSTYCZNY RUCH AMATORSKI
TWÓRCZOŚĆ LUDOWA I SZTUKA STOSOWANA
KULTURA FIZYCZNA I SPORT
PIĘKNA BUŁGARIA

I L U S T R A C J E

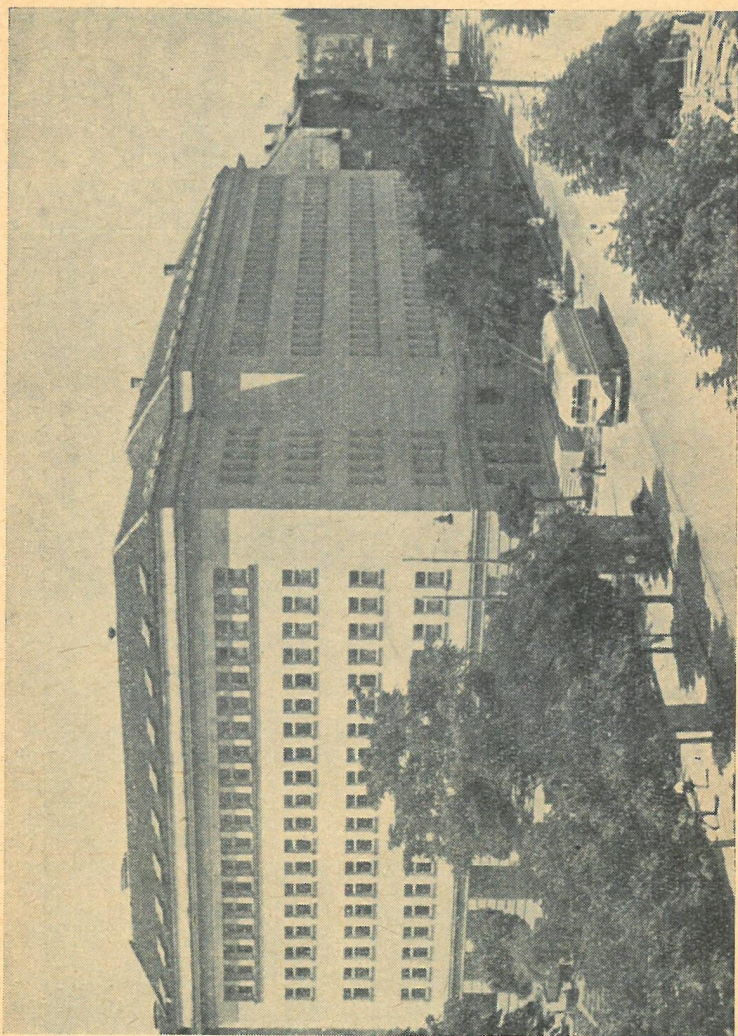

Elektrownia wodna „Studena“

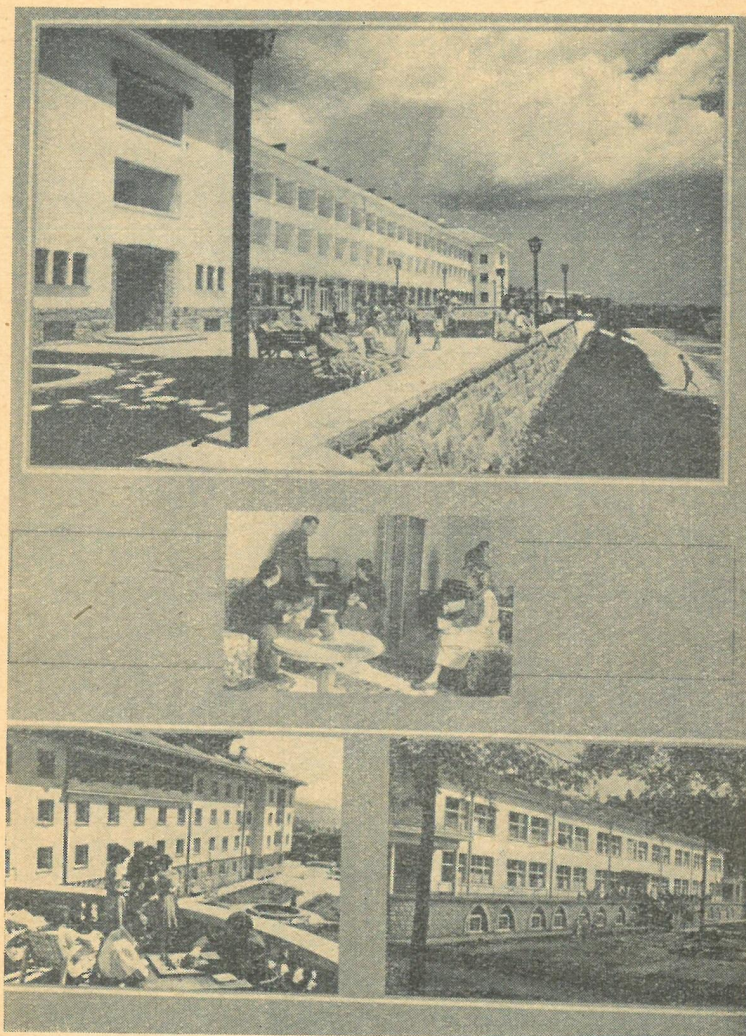
Zakład piekarski w Sofii

Radzieckie traktory dla bułgarskiego rolnictwa

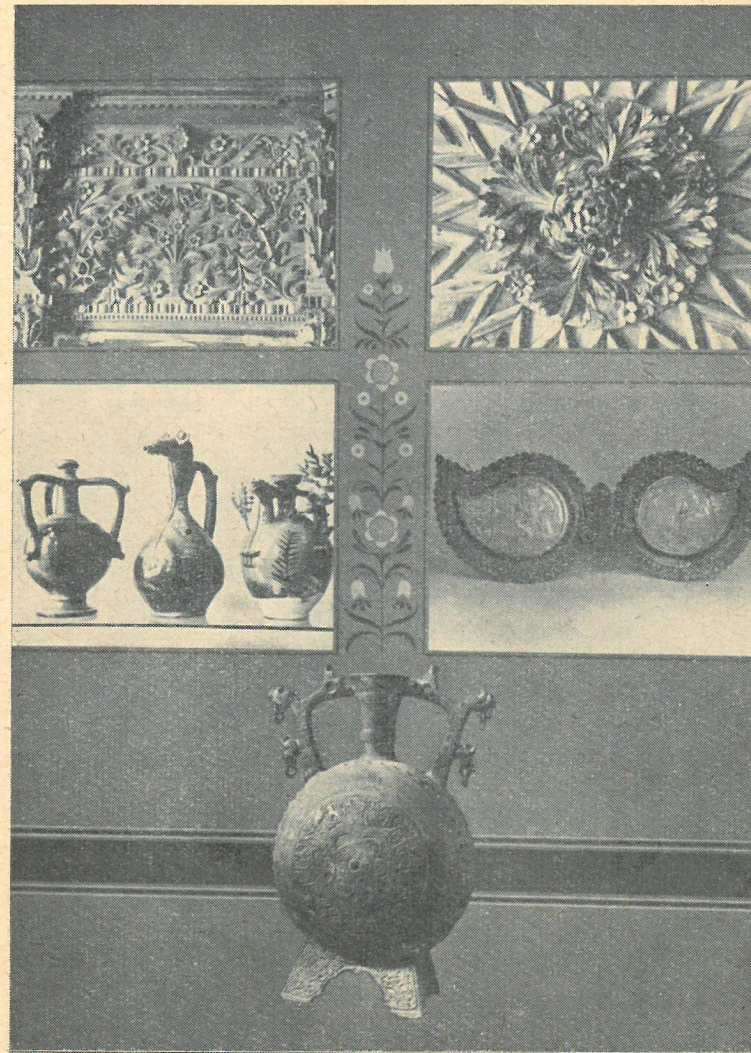
Wzorowy szpital w Sofii

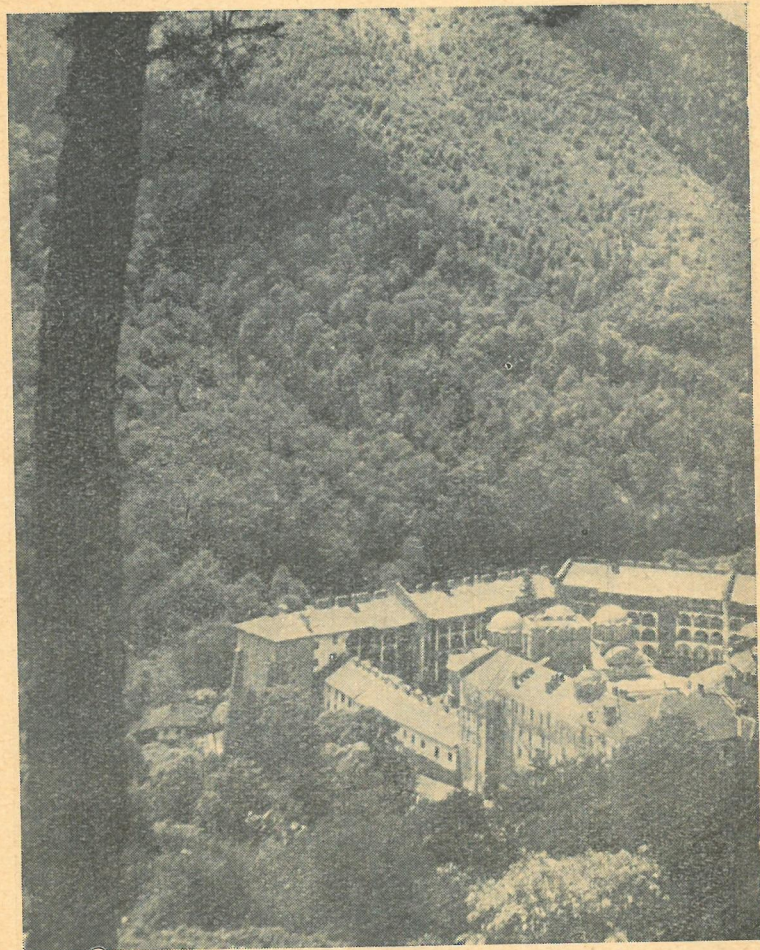
Wczasy pracownicze

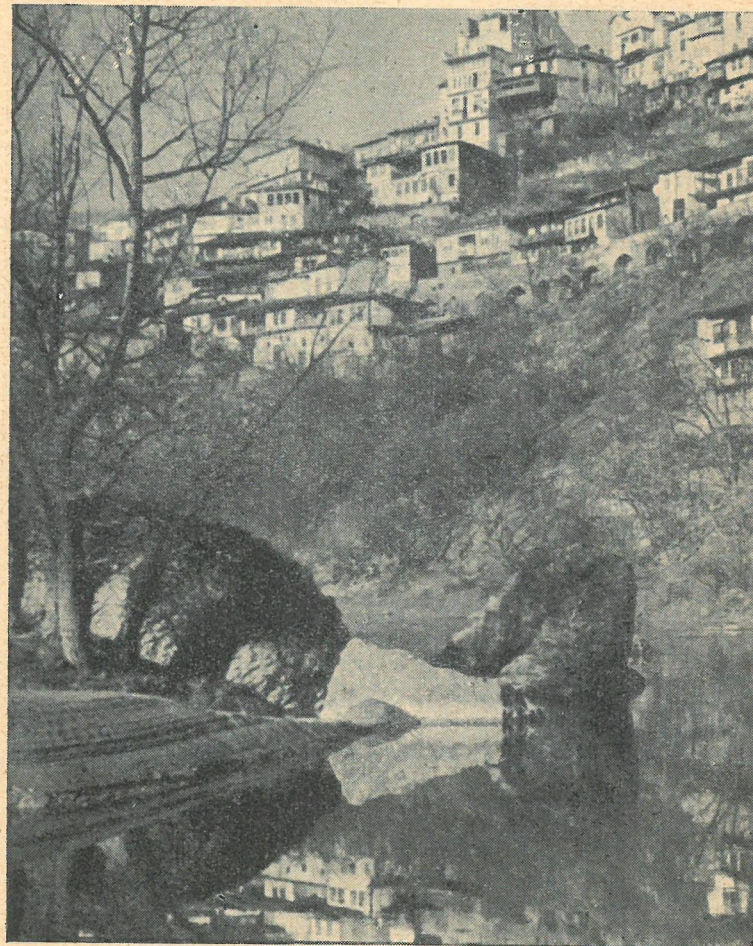
Opieka nad dzieckiem

Twórczość ludowa i sztuka stosowana

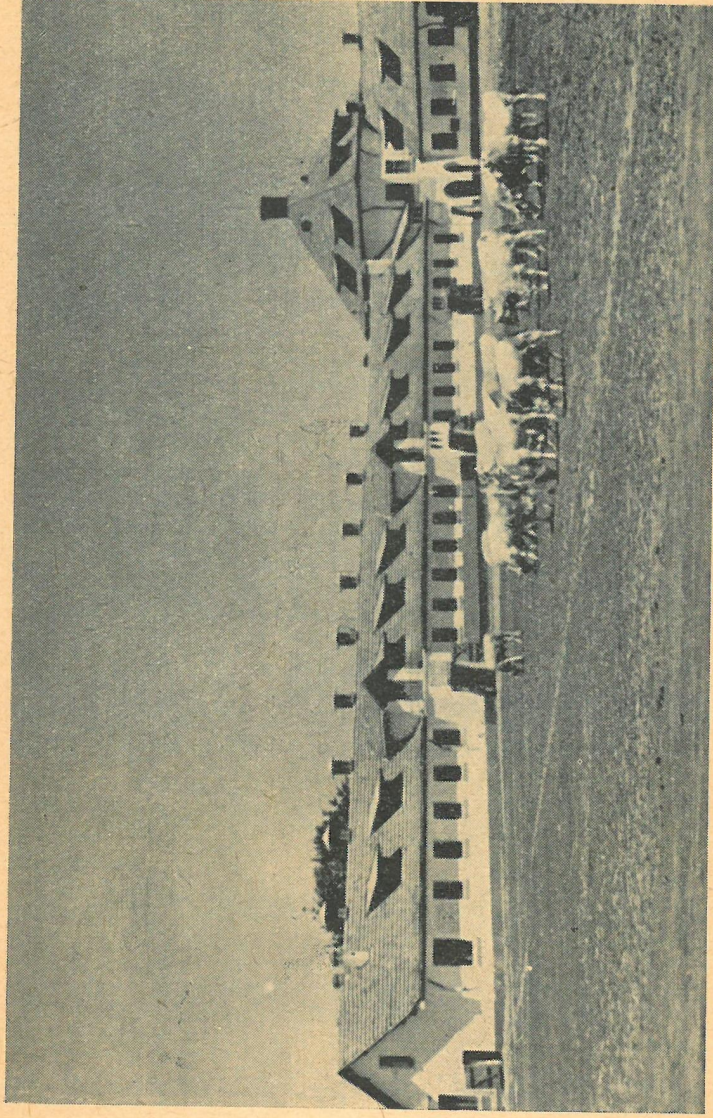
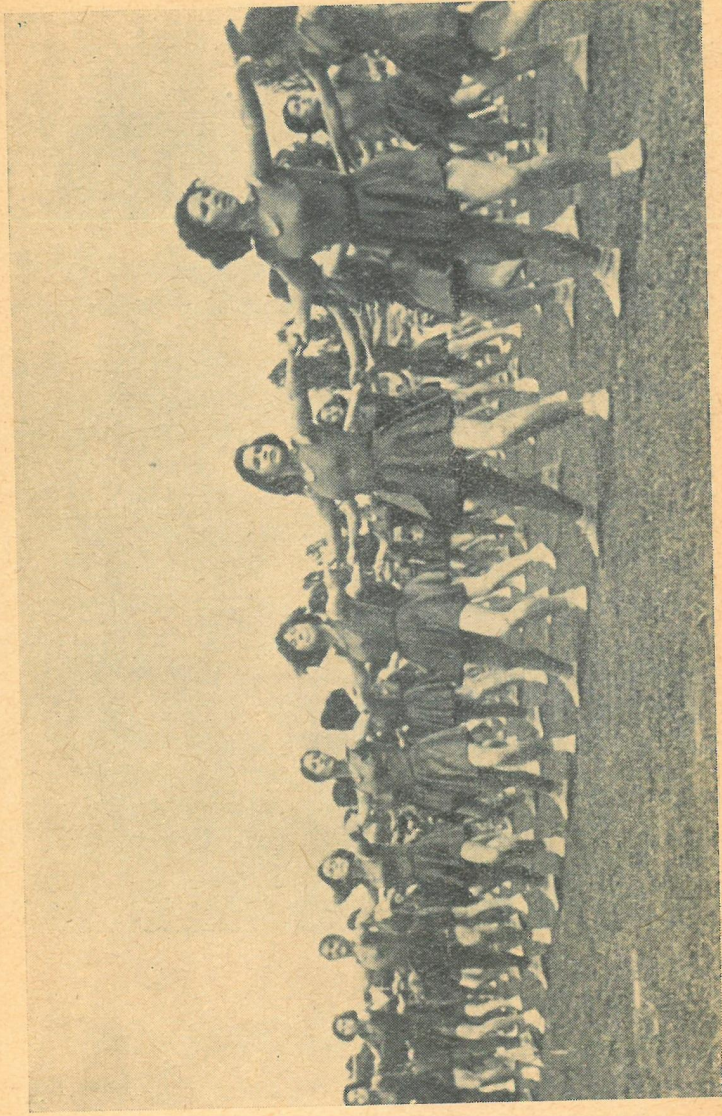

Klasztor Rybski

Miasto Tyrowo

Kultura fizyczna i sport

Spółdzielnia produkcyjna we wsi Mładenowo

G. Daskałow. *Nad rzeką Ogostą*

Okladkę i układ graficzny projektował
Inżynier Rozbiewski

*

Wydawnictwo

»Sztuka«

95

Druk. L. S. W. Warszawa /am. 692a

5-B-8 25.